

Uznávání neformálního vzdělávání

29.11.2024 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Uznávání neformálního vzdělávání můžeme obecně chápat jako proces, v němž dochází k vnějšímu zhodnocení znalostí, schopností a dovedností získaných mimo formální vzdělávací systém.

Pro rozvoj uznávání neformálního vzdělávání dětí a mládeže a rozvoj klíčových kompetencí v neformálním a zájmovém vzdělávání a sehrály významnou roli projekty realizované MŠMT a Národním institutem dětí a mládeže Klíče pro život (2009-2013) a K2 - Kvalita a konkurenceschopnost v neformálním vzdělávání (2012-2015). V návaznosti na výstupy z těchto projektů MŠMT od roku 2016 vydává nestátním neziskovým organizacím (dále jen „NNO“), které naplňují přesně stanovená kritéria v oblasti práce s dětmi a mládeží osvědčení **tzv. organizace uznané pro práci s dětmi a mládeží**. Na léta 2024 – 2026 získalo toto osvědčení 18 organizací.

Důležitým krokem v oblasti uznávání neformálního vzdělávání bylo **vytvoření profesních kvalifikací v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže** v letech 2014 – 2015 a jejich začlenění do Národní soustavy kvalifikací dle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů.

Dalším příkladem uznávání neformálního vzdělávání, který garantuje Ministerstvo životního prostředí, je systém certifikace poskytovatelů environmentální výchovy. Systém vytvořila a provozuje od roku 2015 síť středisek ekologické výchovy Pavučina a v současné době má tento certifikát 28 organizací.

Podle Doporučení Rady Evropské unie ze dne 20. prosince 2012 o uznávání neformálního a informálního učení můžeme uznávání neformálního vzdělávání chápat jako proces, v němž dochází k vnějšímu (školy/zaměstnavatel) i vnitřnímu (individuálnímu) uvědomění a zhodnocení/využití kompetencí a jejich součástí (znalostí, schopností, dovedností, postojů a hodnot) získaných mimo formální vzdělávací systém. Uznávání je proces, v jehož rámci pověřený subjekt na základě srovnávání s příslušným standardem potvrzuje, že jedinec dosáhl výsledků učení, který sestává z těchto čtyř různých fází:

- zjištění konkrétních zkušeností jednotlivce prostřednictvím rozhovoru
- zaznamenání s cílem zviditelnit zkušenosti jednotlivce
- formální posouzení těchto zkušeností
- osvědčení o výsledcích posouzení, jež může vést k osvědčení částečné nebo úplné kvalifikace.

V rámci projektu Klíče pro život bylo v oblasti práce s dětmi a mládeží identifikováno trojí uznávání:

- uznávání společenské prospěšnosti a přidané hodnoty této, většinou dobrovolné, činnosti s dětmi a mládeží
- uznání kompetencí získaných neformálním vzděláváním ze strany zaměstnavatelů
- formální uznání kompetencí získaných neformálním vzděláváním v souladu se zákonem č.179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Na toto trojí uznávání navazuje ještě čtvrtá úroveň, která se prolíná se všemi výše popsány, a tou je uznání vlastních kompetencí každým samotným jedincem a schopnost jejich uvědomění si, následné prezentace a také schopnost založit na nich další osobnostní rozvoj a směr celoživotního učení.

<https://msmt.gov.cz/mladez/uznavani-neformalniho-vzdelavani>